

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v soboto.

Humbug nemških liberalcev.

Iz Dunaja 6. decembra.

k. Finančni minister Dunajevski je v prvi seji državnega zbora predložil proračun za leto 1883. Vajeni vsakoletnih velikih deficitov tudi letos nijsmo kaj posebnega pričakovali, a g. minister je s svojimi številkami dokazal, da so se finančne državne razmere jele na bolje obračati in da po odračunjenih troških za stavbe novih železnic in za druga produktivna dela bi uprav ne bilo nobenega deficita več. Dohodki so se precej povečali, stroški pa tu in tam znižali, tako da se približujemo brezdeficitnim časom, ako spet ne pride kaka zmešnjava vmes. Večina državnega zbora sme tedaj z nekacim zadovoljenjem ozirati se na svoje dosedanje delovanje, ker vidi, da bremena, katera je če prav nerada z ozirom na državne finance morala ljudstvu nalagati, nijsa bila naložena zaman. Še bolj všeč pa je bilo večini slišati, da bode vlada predložila nekatere zakone v rešitev socijalno-politiškega programa.

Socijalno vprašanje se res vsak dan huje zamotava. Rastoči veliki kapital spodjeda in si podjarmjuje s časoma vse manjše eksistence in če bo tako naprej šlo, ostalo bo konečno le malo število milijonarjev, ogromna masa ljudstva pa bo brez imetka sužnja kapitalistom židovskega rodu. Avtonomistična večina se uže od nekdanj peča s preimennim vprašanjem, kako bi se dalo socijalno gibanje ohraniti v postavnih strugah, da se ne prodere z revolucijami in ne uničijo vse sedanje človeške organizacije.

In tu je treba pred vsem skrbeti za ohranjenje neodvisnega obrtniškega in kmetškega stanu, skrbeti je tudi za fabriškega

delavca, da nij na milost in nemilost izročen fabrikantu. V poslednjih letih je prišlo več predlogov in interpelacij od desnice, s katerimi se je vlada opozarjala, da se naj resno peča s socijalnim vprašanjem, omenjam le Hohenwartovo interpelacijo od l. 1880 glede kmetiskih gospodarstev, interpelacijo českega kluba o postopanju lastnikov premogovih jam proti njihovim delavcem itd.

Ko je tedaj finančni minister naznanjal, da pridejo kmalu pred zbornico zakonski predlogi o dedovnem nasledstvu pri kmetiskih posestvih, o dolžnosti fabrikantov, preskrbeti nesrečene delavce, o gozdnem varstvu itd., donela mu je občna pohvala. Samo nemški liberalci videli so se prav osupnjeni; zakaj, se je precej pokazalo. Ob koncu seje bere zapisnikar predlog, katerega so oddali liberalci in v katerem zahtevajo — vse to, kar je g. minister ravno obečal storiti. Položaj za liberalce nij bil ravno prijeten, da celo prav smešen. Kajti uže pred par dnevi so v svojih listih naznanjali svetu, da bodo oni v roke vzeli rešitev socijalnih vprašanj in stavili take nasvete, da se bode ves svet čudil modrosti nemških liberalcev. Tako so kokodakali kakor kokoš ko jajce izvali. In sedaj, ko si ogledamo to jajce, vidimo, da nij drugega ko — humbug. Kajti, ko bi liberalcem v resnici mar bilo, kakor se sedaj štulijo, podpirati malo obrtnijo in kmetijstvo in poboljšati delavcem njihovo stanje, potem so imeli v dvajsetih letih svojega vladanja dovolj časa, praktično uvesti te obče-koristne ideje. A kaj tacega jim nikdar nij prišlo na misel, imeli so tačas druge skrbi, obogatiti sebe in svoje privržence, ljudstvo pa slepariti in pitati z liberalnimi frazami. Sedaj še le, ko so spoznali, da so izgubili tla pod nogami in ko vidijo, da se sedanja večna resno poprijema socijalnega vprašanja, sedaj, ko je dodelana nova obrtniška postava in so uže pripravljene jednake koristne postave za kmetijstvo in delavce, sedaj še le so libe-

ranci čutili potrebo, se tudi oglasiti in svetu pokazati svojo luč.

Bolje pa bi bilo za njihovo reputacijo, da bi še pustili svojo luč pod mernikom, potem bi se ne bili tako smešno blamirali. Odbor 36 naj se izvoli, da izdela vse tiste zakone, katere bi po sedanjem mišljenju liberalcev bile potrebne! Zakaj gg. Chlumecy, Tomašček, Sturm itd. nijsa predložili uže izdelanih zakonskih načrtov? Zakaj prepusté tako težavno delo odboru? Ker vedó, da na tak način ne bi prišlo nikdar do nobene postave. Za ubozega kmeta pa še te milosti nijsa liberalci, da bi se precej izdelal kak zakon, ki bi mu olajšal eksistenco. S kmetiskim vprašanjem naj se peča posebna enketa! Zares prav ljubeznjivo in — previdno. Lahko rekó, da se tudi oni brigajo za kmetijstvo, a stvar treba premisleka. Enketa naj preiskuje, v tem tekó leta in veliki kapital še lahko požre na tisoče kmetiskih posestev.

In za obrtnika, kako očetovsko skrbé liberalci! Obrtniška postava jim je trn v peti, a obrtniki so zanjo zavzeti, in liberalcem ne kaže družega, nego čeprav s kislim obrazom ugrizniti v podano jabolko. Da bi pa zaprečili po postranskih potih, kar naravnost zabraniti si ne upajo, pa tudi ne gre; nasvetujejo torej le neke spremembe obrtniške postave, vse drugo pa naj ostane nerešeno. No gospodje liberalci se zastojni trudijo; večina državnega zbora bode potrdila obrtniško postavo po volji obrtnikov, rešila bode tudi vse druge predloge, kakor hitro jej dojdejo od vlade; svet pa je spet imel priliko se prepričati, da liberalcem niti najmanje nij mar za zboljšanje in urejenje socijalnih razmer, ampak le za zdražbo in hujskanje mej narod in da tudi najnovejši čin liberalcev je zgolj — humbug in sleparija.

Deželni šolski svet kranjski.

Telegraf donesel nam je včeraj z Dunaja vest o imenovanju novih članov deželnega šolskega sveta

LISTEK.

Potovanje križem domovine.

(Popisuje Prostoslav Kretanov.)

XV.

Pri slovenskem pesniku X-u.

Če je kdo, n. pr. prijatelj Spectabilis, ki zasleduje pozornost „izza peči“ moje potovanje križem domovine in me, kakor kak užitninsk nadzornik, kontrolira pri — pitji, — če je torej on morda mislil, da sem bil obvisel tam v — Rifenbergu na kakej — vinskej brajdi, se je zopet jedenkrat prav pošteno — varal; kajti, da v tem časi nijsem bil vedno na jednom ter istem mestu, o tem se je osvedočil sam, ko sem oni dan nenádejano v — Zagrebu stopil predenj.

A po uzroku tolikemu zakasnenju tega mojega članka zviti porednež nij poizvedoval, ker bi ga jaz bil z istim pravom zavrnil z vprašanjem po — XIII. številki njegovih „domačih pogovorov“, na kar bi mi

on menda ne vedel družega odgovora, nego-li Mirza Schaffy:

„Gute Witze wollen erdacht sein,
Gute — Feuilleton's wollen gemacht sein!“

a k temu človek nij vedno jednako ugodno razpoložen

Dakle — kakor sem uže pred dvema mesecema bil povedal, burja pritirala me je bila v Rifenberg. Takrat sem bil opisal samo burje silovito moč, premda bi se dalo i marsikaj povedati o tajnostnem, grozno-veličastnem njenem — šumu, ki se v čudovitih varijacijah, sedaj v žvižgajočem diskantu, sedaj zopet v grmečem basi, v majestozno sem ter tja zibajočih se akordih nalik vrvečim mor skim valovom razlija po skalovitej kraškej planoti . . . Toda, o tem, kakor čujem, zapel nam bode prijatelj — „Gorazd“.

Kakor utrujen romar, videč se blizu zaželjenemu smotru, usel sem se bil ondu ob vznožji prisojnega rifenberškega brda ter si v Ličnovej gostilni zvezal po burji razrabljane kosti. Bil je isti dan baš kvaterni petek in postreglo se mi je, kakor svoj čas „Zvonovemu Negodi“ v „devetej de-

želi“ z — „mlečno kašo“ — ne, pardon! bil je na mleku pražen — riž, ki mi ga je pripravila brdka gostilničarjeva hčerka. In v tem, ko se je cvrlo arkadično moje kosilo, poizvedoval je zgovorni krčmar po namenu in smotru mojega pota in, ko mu povem, da grem obiskovat gospoda — Gregorčiča, vpraša me mož nekako tajno-dvomljivo: „Je-li pa veste, kdo in kaj je gospod Gregorčič?“

„Baš zato, ker vem kdo in kaj da je — grem k njemu!“ odvrnem z naglasom ter se napotim gori po griči. Ali prišedšemu do pesnikovega stanovanja, se mi je ipak nekako krčilo srcé: polotila se me je bila namreč bojazen, da me slavni, s pesniškimi uzori živeči mož ne zavrne: „Noli turbare circulos meos!“ kajti — ut experientia docet — marsikateri „slaven“ mož zavija se v nekak nimbus nepribližnosti in osorne neuljudnosti, da-si bi človek od omikanca, negujočega vzvišene ideale, pričakoval plemenitega blagodušja . . .

Tem prijetneje me je torej iznenadil prijazni pozdrav, s katerim me je bil vzprijel sloveči naš pesnik. Srčno mi je podal roko, ter me zanimljivo povpraševal po namenu mojega potovanja. In v bla-

kranjskega, čegar sedanjo sestavo priobčujemo mej domačimi stvarmi.

To imenovanje v nas nij vzbudilo brezkrayne radosti, ker nam je zopetni dokaz, da je baron Conrad izza svojega bivanja v Ljubljani ohranil za nas še vedno živ, čeravno ne izredno laskav spomin. Jedini izmej narodnih krogov, kateremu utegne omejeno imenovanje vseskozi biti po volji, je menda ljubljanski dopisnik „Vaterlanda“, ki je potegovaje se za Mrhala s svojim čudnim dopisom, — tako vsaj bode sodil vsak, kdor ima le količkaj kombinacijskega duha, — nekako pot gladil temu imenovanju in narodne kroge uže naprej pripravljaj na to, kar utegne priti. Sapienti sat!

Dobili smo tedaj dra. Mrhala, in ker je v šarici ostal še naš prijatelj Pirker in deželnoobzorska Ajaksa Dežman in Schrey, imamo v deželnem šolskem svetu vsega vkupe štiri ostre nasprotnike. To bi sicer ne bilo veleznogo in večina je uže sedaj narodna, a ta večina vender nij tolika, kolikoršna bi morala biti v razmeri števila slovenskega prebivalstva in vsote po njem plačevanih davkov. Trideset tisoč Nemcev, ki žive v Kranjskeji, bili bi popolnem razmerno in zadostno zastopani po jednem jedinem članu, sedaj pa imajo še štiri zastopnike, tedaj nerazmerno preveč, luč in senca še nijsta pravilno razdeljeni mej Slovenci in Nemci oziroma nemškutarji v Kranjskeji.

To nepravilno razmerje trajalo bode k večjemu še par mesecev, do novih deželnoobzorskih volitev. Tedaj poskusimo se na volilnem torišči in ako zmagamo — kar je brez dvojbe — nastopi v deželnem zboru in odboru narodna večina, katera potem odpošlje dva zastopnika v deželni šolski svet, v katerem bomo še le tedaj povoljno, če tudi še ne popolnem razmerno, zastopani.

Vlada naša, nikakor prijateljica prebrzim korakom in ne hoteča sipati nam s polnim periščem, imela je morebiti baš pri tem imenovanju deželnoobzorske volitve pred očmi in boječ se, da bi Nemci ne bili na milost in nemilost izročeni našeji diskreciji, potisnila je dra. Mrhala vmes in tako uže za bodočnost previdno skrbela, da nemško prebivalstvo v Kranjskeji ne bode brez glasu v deželnem šolskem svetu in to tudi tedaj ne, ko bi — česar se pa še nij bati — Pirker, odločivši posel deželnega nadzornika, stopil v pokoj.

Bodi temu tako ali inače, to je gotovo, da smo storili mali korak naprej, da napredujemo polagoma, a vendar, in da v očitled najnovejšemu imenovanju in postopanju vlade nam nasproti lahko rečemo: „Če ne teče, pa kaplja“.

Večino uže imamo in sicer večino, če ne pride vmes kak nepričakovan slučaj, popolnem trdno in gotovo, katera bode se po bodočih deželnoobzorskih volitvah še pomnožila in tako delomla osladila grenkost, katero smo občutili pri imenovanju deželnih šolskih nadzornikov.

gem, pridobljivem njegovem obližji se mi je v kratkem otálilo srce. In komu bi se ne, ko naposled zre z obližja v obližje človeku, katerega umotvore je občudoval uže mnogo let! Smelo po konci vzpet stal je pred mano visokostasni mož, zroč nekako sanjavo z modrimi svojimi očmi v jasni zimski dan, ki je bil razlit zunaj po solnčnih rifenberških brdih; temnorjavni lasje . . . toda nij mi do tega, da bi profaniral svoje poštovanje do pesnika s popisovanjem njegove vnanje prikazni, dočim taista nijma nič opraviti z duševnimi njegovimi proizvodi . . .

Po uvodnem pozdravljenji usela sva se ob toplej peči za mizo ter se ugloabila v prostodušen, neprisiljen razgovor, v tem ko je krog hiše razsajala ljuta burja. Najin pogovor se je početkom sukal ob malovažnih, vsakdanjih vprašanjih, približevaje se polagoma v širnih ovinkih svojemu pravemu predmetu. Naposled je meni v toku vedno živahnejšega govora prišumela na jezik beseda — poezija in glej! odprl se nama je hod v tajnostno njeno svetišče. Toda, predno sva prestopila posvečeni prag, segne mi pesnik v roko, zarotivši me, da kar bodem govoril odslej, govoriti mi je prostodušno odkritosrčno, brez vse hinavščine in licemske krinke,

Ker smo ravno omenili šolskih nadzornikov, naj še dostavimo, da bode baš na nje uplivala ravno pridobljena narodna večina v deželnem šolskem svetu, da jim bode vidljiv kažipot, da postopajo strogo in vestno v okviru obstoječih zakonov in se ogibljejo stranskih potov, ki se ne dajo nikdar prikriti s plaščem blagovoljne interpelacije.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. decembra.

Iz klubov **državnega zbora**: V klub desnega centra pod predsedstvom Hohenwartovem ustopili so na novo poslanci Grasselli, Grigorca in Nakič. V parlamentarni komisijon petnajstorice volili so se dosednji zastopniki Giovanelli, Hohenwart in Klaič. V budgetni odsek bode kandidovana dr. Tonkli in dr. Zotta; v odsek za zavarovanja Grasselli, v odsek za legalizovanje V. Pfeifer, za kazenski zakonik dr. Grigorca, za pravoslovje Krosowicz, za melioracijo vit. Hayden. Glede obrtne postave se je priporočala kar se da obsirna generalna debata. Razmotrova je politični položaj oglašile so se mnoge pritožbe o raznih upravnih naredbah. Da tudi naši slovenski poslanci pri tem nijso molčali, je lahko umevno. — V „Českem klubu“ vršila se je volitev predsedstva in v parlamentarne komisijone. Predsednikom je izbran Rieger, namestnikoma Lobkowicz in Šrom; v parlamentarni komisijon pa Rieger, H. Clam-Martinic, Zeihammer, Šrom in Trojan. Ondukajšnji zastopniki narodnih časnikov prosili so redakcijski odbor „Českega kluba“, da bi po vzgledu drugih klubov blagovolil izdajati obsežnejše podatke o klubovih sejah. — Osredni klub volil je za načelnika A. Liechtensteina ter mu jednoglasno votiral zahvalo za dosedanje vodstvo; podpredsednikom izvoljen je grof Brandis. Na mesto iztopivšega Lienbacherja. — V zadnji seji klube zjedinjene levice unela se je ostra bitka mej Hrbstom in Exnerjem. Prof. Exner izjavil je namreč, da bode opozicija levice tudi zanaprej ostala neuspešna, ako se ne postavi odločen program in se nadaljuje s samo negacijo. Hrbst odgovoril je razsrjen, da se mu je čuditi, obžalovati in jeziti nad tem, da ga hoče tako mlad poslanec poučevati o politiki. Za temi besedami nastal je velik hrup, ki se je s posredovanjem nekaterih mirnejih poslancev jedva poleg; a pod pepelom še vedno tli. — Da se hitreje reši obrtna novela, pristopila je vlada v vseh glavnih točkah nasvetom odsekovim, ter bode desnica nameravane dodatke in poprave stavila v obliki resolucij. Vsi čiharni klubi večine glasovali bodo za to obrtno novelo; zjedinjena levica dala je v tej zadevi svojim članom prosto voljo.

Finančni eksposé ministra Dunajevskega napravil je ugoden utis, ker odkrito kaže finančno stanje države. Državni proračun nastavlja skupno potrebnost s 491,881.215 gld., pokritje s 460.218.810 gld., tako da se pokaže primankljaj 31,662.405 gld., kateri je tedaj v primeri z lanskim primankljajem 38,799.178 gld. za 7,137.773 manjši. Še ugodnejša pa je primera, če se od le-teh primankljajev iz leta 1882. in 1883. odvzemo izredne potrebnosti (okupacijski kredit, železnične gradbe); kajti, dočim se s tem deficit iz l. 1882. pomanjša

kar bode storil i on. Iskreno si stisneva roke in — „krepek požir“ potrdi najino zavezo.

In sedaj se mi razgrne krasen, nepopisen vid v plemenito pesnikovo dušo! Strmeč, kakor z daljave prišedši potnik, ko stopi v — postonjsko jamo, razsvetljeno s tisočeriimi lučmi, lesketajočimi v čarobnih odsvetih po tej podzemski vilinski palači — zrl sem v divno kraljestvo njegovih uzorov ter zavzet poslušal zaupljivo izpoved najtajnejših njegovih čuvstev! Kaj mi je bil slavn mož ondu vse razodel, tega ne bodem tu javno razkladal, temveč hranim kot dragocen zaklad v svojem srci. Ali toliko smelo povem: ko bi ga bili oni, ki so mu pozneje pretipovali srce in obisti ter mu preobračevali — obleko, — ko bi ga bili slišali govoriti ondudaj „in camera caritatis“, — ne bili bi tolmačili njegovih „poezij“ toli — krivo in nesmiselno! Sploh so se pri oceni Gregorčičevih pesnij zopet obistinile Goethejeve besede:

„Wer den Dichter will versteh'n,
Muss in Dichters Lande geh'n“.

Pozno v noči segnil mi je veseli pesnik v roko, želeč mi: „Lahko noč!“ —

Toda v istej noči mi nij bilo moči zaspati

na 19,061.413 gld., ostane za l. 1883. le 6,318.119 gl. nepokritega primanjkljaja. Ta primanjkljaj pokrili se bode skoro do cela iz državnih blagajnic, tako da se bo državni kredit le uporabil za železnice in izredne podpore v Tirolah. Vlada je z obznanjenimi gospodarskimi in socialno-političnimi reformami vodstvu zjedinjene levice slabo uslugo napravila, bodisi da je ona dobro poučena, kaj se na levisi godi, bodisi, da je levica indiskretno poizvedela, kake reforme da namerava upeljati vlada. To pa je živa istina, da je vlada levico prestregla. Fakijsni listi obdolžujejo prezidenta Smolko, da je proti pravilnemu redu predlog levice o socialno-političnih reformah dal prečitati še le po eksposéju. To pa je napačna trditev; po opravljeniku državne zbornice vladini zastopnik lahko vsak čas za besedo prosi, in predsednik mu je ne more odreči.

Vnanje države.

Na Ruskem bodo, kakor poroča „Pol. Corr.“ v kratkem času kmetske posojilnice stopile v življenje. Za sedaj ustanovile se bodo v naslednjih najstih gubernijah: Ufa, Saratov, Tver, Cherson, Jekaterinoslav, Poltava, Černigov, Mohilev, Kiev, Podolsk in Volhinija. — Na mesto grofa Uexküllä pride za guvernerja Finske dosednji guverner v Kalugi, državni svetnik Šević. — Veliki knez Vladimir, prišedši iz Berolina, bil je ljubeznivo vzprejet in car povabil ga je na diner; iz tega sklepa, da se mu je posrečila njegova naloga, približati ruski dvor dunajskemu in berlinskemu; oba zadnja udeležila se bosta baje kronanja carjevega v prihodnjem maju. — Minister pl. Giers bil je v torek pri papežu v avdijenco vzprejet ter je pozneje obiskal še kardinala Jakobinija.

Kako da Rusija ne pozabi tudi v vzhodnej **Rumeliji** učvrstiti svoj upliv, kaže nam naslednja dogodka. Ruski glavni konzul Krebel zahteval je od glavnega guvernerja, da se Rusiji dovoli ustanoviti samostan v Šipkinem klancu, da se rumelijska vojska oboroži z Verdunovimi puškami, kakeršne ima ruska vojska, ter konečno, da se Rus imenuje za načelnika generalnega štaba narodne vojske. Knez Bogorides se početkom nij zmenil za te zahteve, nego želel, da se Krebel odpokliče; ruski poslanik pa je vsled tega zahteval, da se ima odstaviti glavni guverner sam. Po daljšem obravnavanju dovolila se je zgradba samostana in nameravano oboroženje narodne vojske; le zadnja točka zahtevanja se za sedaj nij še Rusom povoljno rešila.

Zadnja viharina ministerska prememba na **Turškem** stoji baje v ozki zvezi z nevarno razburjenim duhom sultanov. Vsled zadnjih poročil iz Carigrada vidi sultan v svojem obližji same preganjalice, izdajalce in neprijatelje. Ti duševni napadi so posebno v zadnji čas kaj močni in pogosti. Vsak trenutek zamenja sultan svoje tovariše in vedno kriči, da neče deliti usode sultana Abdul-Aziza. Tudi se čuje, da pošilja velike vsote denarja v inozemstvo. Sploh pa se pričakuje velik prevrat. Lord Dufferin ostane navlašč še delj časa v Egiptu, da odvrne s tem odgovornost od angleške politike. — Novo ministerstvo obstoji iz sledečih mož: Said paša veliki vezir in ministerski predsednik, Aarifi paša minister vnanjih zadev, Edib-efendi finančni minister, Gazi Osman paša vojni minister, Hasan paša za mornarstvo, Akif paša predsednik državnega zbora. Drugi ministri ostali so na svojem mestu. S tem povrnilo se je skoro tisto stanje, kakeršno je bilo leta 1881. pred proglašenjem ustave.

s — polnim, navdušenim srcem. V divnih, pestrobôjnih podobah plavalo mi je pred zavzeto dušo pesnikovo življenje, ki se toli jasno in čisto zrcalika v njegovih pesnih! Bilo je uže proti jutru, ko me utrujenega na telesi in duhu, objame blagodejni sen in ko se predramim, zrlo je zlato solnce skozi visoka okna. Naglo se opravi ter hitim na plano. In glej čudo! tu me obveje prijeten dih ljubeznive južne toplote: — o silnej burji, ki je še pred jedno uro tulila okrog hiše, nij bilo več ne duha ne sluha, nego sladek mir je plaval po jasnem zimskem vzduhi! —

Okrepčaje se za daljno pot, grem se posloviti gori k pesniku, ki mi je prostovoljno „pot posodil“ daleč gori po holmu do razpotja. Ondu mi segne ginjen v rokó, rekoč: „Oj kakó ste srečni, da vam je pot odprta po širnej domovini! Rad bi šel i jaz po svetu, toda — Bog z vami!“ pristrže si, energično z rokó po zraku mahnivši, sam besedo, in zagrnivši se trdneje v svoj plašč, stopa enakomerno doli po hribu, koder ga izpremlja moj pogled, dokler ne izigne za rifenberškimi hišami. —

„Republique Française“ piše glede **egiptskega** vprašanja jako ostro proti Angležem; ona pravi, da ker zadnji nasveti Anglije oziroma tega vprašanja ne morejo postati temelj za transakcijo, se je bati, da se bodo dotične obravnave glede Egipta mahoma obustavile. Ta hip pa, ko se bode konstatoval ta čin, bode imela francoska politika v Egiptu vse drugačno obliko. Ako to Angliji ne bode po volji, se vsaj ne bode mogla pritožiti, da nij o tem prej nič zvedela. — Arabi poslal je Dufferinu, Maletu in Wilsonu pisma, v katerih se jim zahvaljuje za prijazno posredovanje, katero mu je pripomoglo k pravičnemu procesu. Kot kraji njegovega prognanstva imenujejo se zadnji čas Cap dobre nade, Gibraltar ali pa Guernsey.

Domače stvari.

— (Slavnostni odbor za 600letnico) ima jutri svojo prvo sejo pri deželni glavariji g. grofu Thurnu.

— (C. kr. deželni šolski svet kranjski) je sedaj za prihodnjih šest let sestavljen tako: Prvomestnik: g. deželni predsednik Winkler, oziroma njegov namestnik, g. deželne vlade svetovalec grof R. Chorinsky, administrativni referent: g. dež. vlade svetovalec Janez Hozhevar; vladina zastopnika: gg. deželna šolska nadzornika Rajmund Pirker in Jakob Smolej; zastopnika duhovščine: g. dr. prof. Len. Kiofutar in g. prof. Toma Zupan; zastopnik mesta ljubljanskega: g. prof. Fr. Šuklje; zastopnika učiteljstva: g. direktor šolski svetovalec dr. Jan. Mrhal in g. mestni nadučitelj Andrej Praprotnik; zastopnika deželnega odbora: g. Karl Deschmann in g. dr. pl. Schrey. — Iz tega pregleda se vidi, da je narodna večina v c. kr. dež. šolskem svetu do sedaj še jako neznatna, da, v mnogih slučajih naravnost problematična; stalna postane ta narodna večina še le tedaj, ako po novih volitvah v deželni zbor namestu Dežmana in Šraja deželni odbor pošlje druga dva zastopnika v dež. šolski svet, kakor zahteva kranjski šolski zakon. Δ

— (Dramatično društvo) napravi v nedeljo 10. decembra zvečer prvo letošnjo slovensko predstavo — v čitalnični dvorani. — Igralo se bo troje veseloiger: „Šolski nadzornik“, „Svojeglavneži“ in „Oče so rekli, da le“. Uhod je dovoljen vsakemu proti ustopnini, ki se ima naznaniti na plakatih.

— (Za upeljavo slovenskega jezika) v srednje šole in učiteljska in za napravo deželne nadsodnije v Ljubljani so državnemu zboru prošnje oddale občine Biš v Slovenskih Goricah, Pišečki Vrh pri Ptui, Cirske Vrh, Cerknica, Dobrenje, Št. II, Gornja sv. Kunigunda, Kaniža, Račje, Mehenje (Meichendorf), Zgornje Žeravce, Plač, Selnica, Speisenek, Trnovska, Trotkova, Bezina, Bezovica, Brezen, Dolič, Grušovje, sv. Kungerta na Pohorji, Kozjak, Laže, Ljubnice, Padeški Vrh, Paka, Skomerje, Stranice, Tepina, Tolsti Vrh, Ugovce, Vrhole, Zbelovo, Zreče, vse po g. poslancu baronu Gödel-u; Frankolovo, Sv. Vid pri Planini, Loška Vas in Planinska Vas po g. dr. Vošnjak-u, Sodaščica na Kranjskem po g. Klunu, Ljubljana po g. Grasselliju, tedaj 42 prošenj.

— (Prehajanje Venerino mimo solnce) opazovalo se je včeraj na opazovališči tukajšnje realke. Vreme predpoludne nij veliko obetalo, a kmalu popoldne se je nebo razjasnilo, samo na obzoru ostalo je okolu in okolu zavlečeno. Ob treh popoldne poznala se je uže na solnčnem robu majhna zarezna vsled nastopajoče Venere; 5 minut pozneje razločevala se je uže dosti jasno Venera kot črna pika, ki leze v solnčno ploščo in 10 minut pozneje bila je vsa na solnci. Odslej premikala se je ta pika zelo počasi naprej; v daljnogledu, ki povekša blizu 60krat, videla se je Venera proti koncu opazovanja, t. j. okolo tri četrti na štiri, ne več okrogla, ampak na robah zelo raztrgana vsled gostega zraka na obzoru, blizu katerega je solnce takrat uže stalo. Kmalu potem prišli so oblaki in zakrili solnce z Venero vred.

— (Iz Borovniške okolice) piše se nam v 6. dan t. m.: Nijmo še doživeli take usiljivosti in nadležnosti, s kakeršno bi se rad zaplodil mej nami zloglasni „Kmetski prijatelj“. Kakor bi mana

padala z nebes, tako nam dohaja ta lažnjivi list neprilakovan, nenaroden, še manj pa zaželen. V mnogem številu prišel je prosjačič v Borovniško okolico, in na Vrhniko privandralo ga je v enem dnevu okolo štirideset iztisov. Nekateri dobili so kar po dva i. tisa na jedenkrat, jim vsaj nij treba kupovati makulature, škoda le, da je dr. Eduarda Buscha glasilo tiskano na jako slabem papirju. Pri nas ta listič ne bode delal škode, saj se uže poznamo in predobro znamo, da kopriva še nij rodila sočnih jagod in spominjamo se besed sv. pisma, da bodo pojavili se „krivi preroki“ in „volkovi v ovčjih kožah“. Kolikor mi znano, vrača se pridno v Celje nazaj, kdor ga pa obdrži, temu rabi za razne namene, le za berilo ne, kajti mi ne verujemo več lažem in sleparijam, temveč smo preverjeni, da je pravica in resnica ljuba Bogu in ljudem, laž pa ima le kratke noge. Sitno pa je vsekako, da mora človek list, katerega nikdar naročil nij, pošiljati nazaj, tedaj naj nemškutarji, ki izdajajo ta list in se tako radi pobahajo s svojo omiko in kulturo, pomislijo, da nij nobeno znamenje kulture, ako se z enakimi pošiljatkami nadlegujejo ljudje in ako gospodje izdajalci omenjenega lističa krošnjarijo po hišah, kakor Kočevarji s svojimi figami in rožiči ali pa dunajski židovi s svojim preležanim in pokvarjenim blagom. Celjski nemškutarji naj si vzamó v srce, da še nij dovolj, ako skušajo pisariti v slovenskem jeziku — na ta način priporočajo se nam tudi hamburške srečke in marsikateri dunajski „švindler“ — kajti mi dobro razločujemo jedro od lupine, isto tako pa tudi dobro znamo, kdo je dr. Glantschnigg in njegovi pajdaši.

— (Pred porotno sodnijo v Celji) bode te dni obravnavana proti Francu Soršaku iz Črešnjevca pri Slovenski Bistrici in 10 drugom zaradi razžaljenja Veličanstva, motenja javnega miru, obrekovanja, goljufije, javnega nasilstva, zapelejanja priče h krivej izpovedbi. Pozvanih je 37 prič. Označujejoče za to obravnavo je gotovo to, da baje dr. Kozjek v Gradci nij hotel prevzeti zagovarjanja glavnega obtoženca Soršaka, najljutejšega nasprotnika Slovencev, ampak da bodo obtožence zagovarjali celjski odvetniki dri. Hiegersperger, Glantschnigg in Stepischnegg.

— (V mestnej klavnici) pobilo se je meseca novembra t. l. 296 goved, 1318 prašičev, 502 teleta, 393 kozlov in kostrunov, 14 kozličev. Dvanajst prašičev bilo je ikrastih, jeden poginil je na plučnej vodenici; vse te pokončal je konjač.

— (Nove poštné marke) po 2, 3, 5, 10 in 15 kr. in pa zavitki za pisma z markami po 2 in 5 kr. pridejo z bodočim novim letom v promet. Nove znamke razločevale se bodo od starih po tem, da bodo imele namestu podobe cesarjeve dvoglavega orla in da vrednost ne bode tiskana na spodnjem robu, ampak v sredini preko državnega orla.

— (Knjigotrštvo „Krüger“ v Lipsiji) priporoča novo knjigo „Philologisches Schriftstellerlexikon, ter kot reklamo navaja oceno literar. Merkurja. Ta pa piše: „80% der Philologen sind deutschen Stammes, 20% vertheilen sich auf Franzosen, Italiener und Engländer. Die Slaven kommen kaum in Betracht.“ Komentara nij treba.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Petrograd 7. decembra. „Golos“ poroča: Minister mornarstva predložil je prošnjo, da se dovolijo štiri nove vojne ladje, dve za Baltiško, dve za Črno morje.

Carigrad 7. decembra. Sultan potrdil je avstro-turško konvencijo zaradi telegrafične zveze preko Bosne.

London 7. decembra. Alhambra-gledališče pogorelo je včeraj po predstavi do tal.

Paris 6. decembra. Louis Blanc umrl je v Cannes. — Poslanci na desni strani zbornice sklenili so glasovati proti budžetu. Zbornica vzprijela je trgovinski budget.

Carigrad 6. decembra. Namesto Ediba Efendija imenovan je Munir-paša finančnim ministrom.

Razne vesti.

* (Orjaški kanon) omislili so si Italijani za svojo silovito oklopnico „Italia“. Ta kanon je 100 ton (2000 centov) težak, 12 metrov dolg a vsled hidropnevmatičnega mehanizma zamorejo 2—3 osobi z njim prav lahko vladati. Po vsacem strelu izplavi se cev s curkom komprimirane vode. Za streljanje upotreblja se posebne vrste smodnik in pri tretjej poskušnji v 28. dan m. m. nabasal se je kanon s 300 kilogrami smodnika, s katerim se je prouzročila razpenjavost okolu 1900 atmosfer. A to je še razmerno malo, kajti kanonova cev vzdrži tudi pritisk 4000, izjemoma celo 4500 atmosfer. Normalna patrona imela bode sicer 345 do 450 kilogramov smodnika. Ta kanon je tedaj za četrtino močnejši, nego oni na oklopnici „Duilio“.

* (Nasledki poljuba.) Te dni prišla je 17 letna brdka gospica na kliniko občne bolnice na Dunaji in prosila, da se predstavi primariju, ker je nenadoma oglušela, a uzroka vsacemu povedati ne more. K primariju pripeljana in vprašana, kaj je uzrok njene boleti, odgovorila je po daljšem obotavljanji in zarudevši po vsem obrazu, da ima ljubčeka, ki je vrnivši se z dolzega potovanja jo objel ter pritisuivši usta na njeno uho, jo krepko poljubil. Hipoma občutila je močno bolečino in sluh ponehal je h krati. Profesor Gruber preiskal je deklino z zrcalom za ušesa in res konstatoval, da je mrenica v ušesu bila počena in močno vnetja, kakor tudi bližnji deli ušesa. Uzrok temu vnetju bil je nedvojbeno omenjeni poljub, vsled katerega so se organi ušesa preveč pretresli.

* (Vsled pičlega pridelka hmelja) podražili so se vsi surrogati, s katerimi se pači in kvari piva, kateri mu dajo jedino le grenkobo, a nijmajo niti jedne druge hmeljeve lastnosti. Podražili so se pa ti surrogati za 300 do 400%. Colombo-korenine poskočile so v ceni od 22 do 95 šilingov na cent, kamilce od 40 na 120 šilingov, Cassia od 5 na 40 funtov šterlingov na tono.

* (Prijetna dežela) je v slovenskih narodnih pesnih tolikrat omenjena Indija. L. 1881. poginilo je v Indiji 18.670 ljudij vsled kačjega pika, 2757 pa je bilo raztrganih in usmrtenih po divjih zverinah. Rezen tega je v preteklem letu 43.609 goved poginilo po kačjem piku ali pa po divjih zverinah, nasproti pa se je pokončalo 254.968 kač in 15.274 zverin, za katerih uničenje je vlada izplačala 102.810 rupij.

XXIV. izkaz doneskov za spominek dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega.

G. Krašovic Jurij, župnik v Šmartnem pri Kranji	5 gld. — kr.
G. Sentjarnejec v Ljubljani	1 " — "
Gospod Gruntar, c. kr. notar v Logatci nabral:	
G. Mulley v Logatci	5 " — "
Vesela družba v Logatci	5 " — "
G. Arko F. v Logatci	1 " — "
G. Tollazzi v Logatci	1 " — "
G. Candussi A. v Logatci	1 " — "
G. Gruntar L. c. kr. notar v Logatci	2 " — "
Skupaj	21 gld. — kr.
K temu prej izkazanih	1569 " 90 "
Skupaj do sedaj	1590 gld. 90 kr.

Umrli so v Ljubljani:

30. novembra: Jakob Oblak, gestač, 43 let, Kravja dolina št. 11, za Caries costarum.

1. decembra: Fran Kovačič, delavec, sedaj kaznenec, 23 let, za jetiko. — Alojzij Slabina, dninarjev sin, 4 mes., Stari trg št. 16, za vnetico v grlu. — Marjeta Roje, vrtnarjeva žena, 36 let, Zvonarske ulice št. 3, za pleuritčnim eksudatom.

2. decembra: Ana Rape, delavčeva žena, 40 let, Marije Terezije cesta št. 16, za jetiko. — Marija Jenko, učenka, Poljanska cesta št. 30, za otrpnenjem možganov.

3. decembra: Marija Dernovšek, gostija, 80 let, Karlovska cesta št. 7, za oslajenjem vsled starosti. — Josip Mirtič, medarjev sin, 3 leta, Tesarske ulice št. 3, za difteritido.

V deželni bolnici:

1. decembra: Marjeta Kadunc, gostija, 56 let, za plučnim edemom.

2. decembra: Marjeta Glazer, gostija, 62 let, za vodenico srčne mrenice.

4. decembra: Marija Cajhen, gostija, 49 let, za srčnim mrtvudom.

Dunajska borza

dné 7. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76 gld. 55 kr.
Srebrna renta	77 " 25 "
Zlata renta	94 " 50 "
5% marena renta	91 " 30 "
Akcije narodne banke	825 " — "
Kreditne akcije	290 " 80 "
	119 " — "

Srebro	9	46
Napol.	5	64
C. kr. cekini	58	35
Nemške marke	117	80
4%, državne srečke iz l. 1854	250 gld.	117
Državne srečke iz l. 1864	100	168
4%, avstr. zlata renta, davka prosta		94
Ogrska zlata renta 6%	119	15
" " " 4%	85	70
" " " papirna renta 5%	84	85
5%, štajerske zemljiše, odvez. oblig.	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi		118
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	75
Kreditne srečke	100 gld.	174
Rudolfove srečke	10	18
Akcije anglo-avstr. banke	120	121
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	220	75

Poslano.

(54—44)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE

iz **GISSHÜBLER**

najčistije lužne

KISELINE

poznate kas najbolj okrepljujoče piče,
I kas izkušan lek proti trajnom kašlju plućevine I
želudca boleti grkljana I proti mehurnim kataru,

kas I elasticah za (PASTILLEN)
probavila

nalazi se kod Hinke Mattonija (Karlovi vari u Českoj).

Na etiketo in zamah,
kakor kaže podoba, treba ostro paziti.

**MATTONI'S
GISSHÜBLER**

Komí

za prodajalnice špecerijskega in mešanega blaga išče se z
novim letom; zahteva se poštenost, solidnost in priljudnost.
Komí naj bode srednje starosti. Prodajalnice se odda iz
proste roke pod ugodnimi pogoji tudi v **najem** z vsem
založenim blagom. — Kje? pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“.

(765—1)

Konfekcija J. W. Strecker-ja

v Ljubljani, Kongresni trg,

krojaški izdelki za civil in vojaštvo,

odlikovan za svoje izdelke na tržaški razstavi z zlato svetinjo,
priporoča svojo veliko zalogo najmodernejšega domačega in inostranskega
modnega blaga. Vsa v njegovo stroko spadajoča dela, moška ali ženska,
izgotovijo se umetno dovršeno po najnižjih cenah.

Posebno se priporoča prečasniti duhovščini za izdelovanje talarjev,
dolgi sukenj (paldo), kateri hojo ne ovirajo, in izvrši vse lepo, dobro in
prav ceno.

(766)

Z odličnim spoštovanjem
J. W. Strecker.

Pekarija in vinotoč,

po dolgoletnem oskrbovanji, v najobljudenejšem delu mesta,
z vso pripravo, obilo prostorov, klet in magacin, se dá takoj
v **najem**. V hiši nahaja se tudi vodnjak. — Natančneje
izvz se pri upravništvu „Slov. Naroda“.

(764—1)

Na prodaj

je **travnik** dveh košenj, ki meri blizu 17 cralov (johov), v
Ajdovskem okraju, po zelo ugodnih pogojih. — Kje?
pove upravništvo našega lista.

(763—1)

Dr. JANEZ MENCINGER,

poprej advokat v **Kranji**, je **1. decembra 1882**
odprl svojo

(759—3)

advokatno pisarno

na **Krškem (Gurkfeld)** na **Dolenjskem**.

Tuji:
6. decembra.
Pri **Stoum**: Weiss z
Dunaja. — Fikler z Ko-
šane. — Strenik z Dunaja.
— Aločan iz Griklice.
Pri **Mallet**: Wenseh
iz Berolina.
Pri **avstrijskem ce-
sarju**: Demler iz Nüm-
burga.

„NARODNA TISKARNA“
v Ljubljani.

Vožne liste
priporoča po nizkej ceni

Elektropatično blago.

V raznih državah patentirano in postavno varovano.

Po principu Volta-jevega sklada in uvaževaje therapeutične učinke na živce
izdelujem uložne podplate, hrčenske plošče itd., katere so se po mnogih skušnjah
obnesle prav vspešno pri **mrazih nogah, revmatičnih, protinskih bole-
stih, pričenjajočih se boleznih v hrčnem mozgu in drugih živcih.**

Elektropatični uložni podplati, dejani mej nogovico in
čevlji. Pri naročilu naj se pove natanko
mera nogi. 10 mark za par.

Elektropatične željstne plošče 6 „ „ „

„ **hrčenske** „ (položene ob sam život) 12 „ „ „

„ **želodčne pasice**, „ „ „ 12 „ „ „

Elektropatični životni pasovi „ „ „ 20 „ „ „

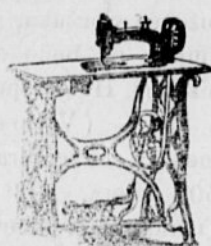
August Wienand v Pforchajmu (Baden),
tovarna električnega in elektropatičnega blaga.

Iščejo se zastopniki za vsa večja mesta.

(676—4)

Na najboljšem glasu

izmej vseh tovarniških izdelkov so

šivalni stroji vseh sistemov

M. Bollmann-a,

na **Dunaji, l., Rothenthurmstrasse Nr. 33.**

51 odlikovanj.

Najstarejša
firma te vrste.

Ustanovlj. 1861.

**Singer-jevi, Greifer-jevi, Howe-jevi stroji, stroji
na valjček in vsake vrste ročni stroji**

po prvotnih fabriških cenah s 5letno garancijo tudi za

plačila v obrokih.

(708—5)

NB. Pazi naj se točno na firmo, cenilnik gratis in franko.

Uže rabljeni stroji se zamenjajo ali pa popravijo.

Otvorjenje kupčije.

Usojava se najudaneje naznanjati, da sva

v **Ljubljani** na voglu mestnega trga hiš. šte. 14 ali pod trančo hiš. šte. 2

ustanovila

kupčijo s platnenim, suknem, svilenim in drugim manufakturnim pa z modnim blagom

na debelo in drobno in jo čisto na novo založila z največjo skrbnostjo.

Za sedanjí letni čas posebno omenjava najnovejšo kosmato tkanino podobno kozuhovini in palmerston za vrhnike ali plašče gospodom in gospém, razno
izborno blago za suknje, hlače, lovske obleke in dežne plašče, flanelj za vsako rabo, čisto volnate kašmire — črne in v vseh modnih bojah —, vseh vrst zamet, pliš,
brošé, bež in rips, turške longšale, himalaya-, velours- in druge zimске, potem črne kašmir-rute, atlas, brokat, saia-merveilleux, Surab, noblesse, vsake vrste parhant,
najboljše pravo rumbarško, irsko in 3/4 široko platno za posteljno opravo, namizne prte najnovejšega načina, brisače in žepne rute, najboljši evirn in volno za vezenje
— zlasti tudi pottendorfsko in kraljevsko —, raznovrstne najnoveše preproge, kakor jih je treba po tléh in pred posteljami, potne, posteljske in konjske odeje in
kóee, jute in kreton za pohištvo, gradl, zagrinjala itd. itd. itd.

Prečastito duhovščino opozarjava zlasti na tkanino za cerkveno opravo in vse v to stroko spadajoče blago.

Najpoštenejšo in najcenejšo postrežbo zagotavlja se uljudno priporočata slavnemu občinstvu

(718—3)

KRISPER & URBANC.